

سیره امام علی در برخورد با افراد و گروه ها در مواجهه با بیت المال

محبوبه متین پور

کارشناس ارشد الهیات گرایش علوم حدیث دانشگاه قم

چکیده

با دلایل عقلی و قرآنی و روایی پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت صلوات الله علیهم الگوی همه مومنین در تمام ابعاد فردی و اجتماعی هستند. از ابعاد برجسته حکومتی امیرالمؤمنین امام علی (ع) اجرای عدالت و نحوه برخورد ایشان با خائنین بیت‌المال است. توجه به سیره ایشان و الگوگیری از آن ملاک‌های حقیقی در بررسی شرایط اجتماعی و سنجش میزان نزدیکی یا دوری از آن ملاک‌ها است. نیز نحوه پرداخت بیت‌المال از موضوعات مهمی است که امام علی (ع) با اجرای حکم پرداخت خمس، زکات، صدقه و... در حکومت اسلامی، توسط کارگزارانش این نقش را به هر نحوی که شده در جامعه ایفا می‌کردند امام با حفظ منابع ملی و عزل و یا توبیخ برخی کارگزاران و یا با پند و اندرز برخی کارگزاران و با خائنین بیت‌المال مقابله کردند و با نهادینه کردن عدالت در راستای منشور اخلاقی، بیت‌المال را از لحاظ کمی و کیفی ارتقا داده و به وظیفه شرعی خود در این راستا عمل کردند، ایشان در اجرای عدالت در بیت‌المال از احدى پروا نداشته و تا پای فزت و رب الکعبه پیش رفتند. پژوهش حاضر به روش توصیفی-تحلیلی در مورد سیره امام علی در برخورد با افراد و گروه ها در مواجهه با بیت المال را مورد بررسی قرار می‌دهد. تلاش شده است که با دستیابی به دیدگاهی صحیح راجع به اجرای عدالت در حفظ بیت‌المال و هزینه آن در راه صحیح از جانب امام علی(ع)، بر اساس مطالب و روایات معتبر وارده پرداخته شود.

واژه‌های کلیدی: سیره، بیت‌المال، امام علی، خراج، خمس، زکات، انفال

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۵، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۸، صفحات ۲۱۰-۲۲۱